

KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE

2024. gada MAIJS

ĪPAŠS NOTIKUMS 18. MAIJĀ

Akcija “Muzeju nakts”

Piedāvā: Kultūras ministrija sadarbībā ar biedrību “Starptautiskās Muzeju padomes Latvijas Nacionālā komiteja”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku 18. maijā; klātienes norises

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://latvia.icom.museum.lv/muzeju-nakts/>

Akcija “Muzeju nakts” ir starptautisks muzeju pasākums, kas kopš 2005. gada ik pavasari notiek daudzās Eiropas valstīs. Līdzās pamatekspozīciju un mainīgo izstāžu iepazīšanai notiek arī dažādi īpaši pasākumi – radošās darbnīcas, koncerti, teātra uzvedumi.

Pasākums tradicionāli norit no sestdienas vakara līdz svētdienas pirmajai rīta stundai muzejos visā Latvijā. Ieeja muzejos akcijas laikā ir bez maksas.

Aicinām sekot līdzi programmai: <https://latvia.icom.museum.lv/muzeju-nakts/programma/>.

MŪZIKA

Skaņu ierakstu izstāde “SAN”

Piedāvā: Rakstniecības un mūzikas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 27. septembrim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: marketings@rmm.lv; tel. nr.: 67509262

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://rmm.lv/skanu-ierakstu-izstade-san/>

2023. gadā Rakstniecības un mūzikas muzejs aizsāka savas pastāvēšanas simtgades svinību programmu #RMM100, ļaujot tuvplānā iepazīt muzeju un tā krājuma daudzveidību, kas parasti nav tik plaši pieejama.

Izstāde “SAN” šajā ciklā veltīta muzeja skaņu ierakstu kolekcijai ar vairāk nekā 8000 vienībām un skaņu ierakstīšanas tehnoloģijām, kas muzejā plaši pārstāvētas, – no pianolām un

muzikālajām lādītēm līdz MP3 atskaņotājiem. Kolekcija aptver vairāk nekā gadsimtu ilgu stāstu par zinātnes un mākslas kopdarbu, kas ļāvis fiziskā formātā notvert tik netveramu parādību kā skaņu.

Par izstādes caurviju motīvu izvēlēts vilnis. Vizuāli to reprezentēs dzeltena laika līnija, kas pavadīs apmeklētāju cauri laikiem, cauri dažādām tehnoloģijām. Izstādes pievienotā vērtība – līdz šim maz pētītās krājuma daļas apzināšana un mūsdienīga interpretācija.

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Lijas Rages mākslas darbu izstāde “Grafiti”

Piedāvā: Jūrmalas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 26. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: muzejs@jurmala.lv; tel. nr. 67761915

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.visitjurmala.lv/lv/redzi-un-dari/apskates-vietas/maksla-un-kultura/jurmalas-muzejs/>

Lija Rage par izstādi norāda: “Braucot ar vilcienu ceļā no Jūrmalas uz Rīgu var vērot apzīmētas garas sienas, kur laika gaitā zīmējumi mainās, tiek pārkrāsoti, papildināti. Uz sienas var lasīt laikam atbilstošu dzeju, izsaukumus. Šīs sienas ir kā savdabīgs atvērts žurnāls vai galerija, kurā mainīgās zīmējumu un tekstuālās izpausmes atspoguļo laika ritumu, kā arī sabiedrības domas un izjūtas.

Apvienoju šo ielu mākslu ar saviem zīmējumiem, pārveidoju digitāli, pievienoju savu vēstījumu un ilgstoši audu. Apvienoju salīdzinoši “ātro” ielu mākslu ar vislaikietilpīgāko mākslas veidu – klasisko gobelēnu, ieviešot kontrastu starp digitālo un tradicionālo mākslas izpausmi. Gobelēns ir pazīstams ar savu laikietilpīgumu un rūpību, kas kontrastē ar ātrumu un ielu mākslas neformālo raksturu. Izstāde iekļauj gadiem ilgu darbu, sākot no fotografēšanas, griešanas, līmēšanas, beidzot ar aušanu un darbu apšūšanu ar vizuāliem elementiem.”

Lija Rage absolvējusi Latvijas Mākslas akadēmijas Tekstilmākslas nodaļu. Mākslinieces darbi atrodas Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejā, Latvijas Mākslinieku savienības muzeja krājumā, Kristiansandas universitātes (Norvēģija) mākslas kolekcijā, kā arī privātkolekcijās Latvijā, Austrijā, Francijā, Vācijā, Zviedrijā, un citur.

Cikla “Paaudze” izstāde “Svētā nopietnībā Rolands Kaņeps”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs (LNMM)

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku no 11. maija līdz 25. augustam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: ekskursijas@lnmm.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/rolands-kaneps-sveta-nopietniba-510>

Gleznotāja Rolanda Kaņepa (1925–2011) nepārtrauktā balansēšana starp antīkās mitoloģijas un kristietības simboliem, to sadzīvīskā interpretācija, ķermeniskums un attēloto ainu seksualitāte skatītājus mulsināja. R. Kaņepu aizrāva renesanses mākslas vēriens, darbos iemiesoto alegoriju simboliskā sarežģītība un manierisma stila elegance, vieglums, ar kādu parodēja mākslā idealizēto svinīgumu. Glezniecībā R. Kaņeps ignorē vispārpieņemto cēluma un mūžīguma izpratni, apšaubā nestā upura pamatojumu. Iespējams, ka ciešanas un bojāeja ir bijusi nejausa apstākļu sakritība vai vienkārši tumsonība.

R. Kaņepa radošā karjera bijusi neparasta. Kaut gan mācīties sācis Latvijas Mākslas akadēmijas tradīciju garā, viņš neiegūst augstāko izglītību mākslā un savu individuālo rokrakstu izkopj, mācīdamies no vecmeistariem. Pēc Otrā pasaules kara rodas iespēja aizceļot uz ASV, un Ņujorka kļūst par R. Kaņepa pilsētu.

Izstādē apskatāmi darbi no LNMM un Pasaules latviešu mākslas centra (PLMC) Cēsīs krājuma.

Izstāde “Rozenāls. Purvītis. Valters”

Piedāvā: Muzejs “Rīgas Jūgendstila centrs”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 30. jūnijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: jugendstils@riga.lv; tel. nr. 67181465, 67181464

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://jugendstils.riga.lv/actual/855/>

Šogad apert piecpadsmit gadi kopš muzeja “Rīgas Jūgendstila centrs” dibināšanas 2009. gadā. Muzeja krājums no dažiem priekšmetiem šo gadu laikā izaudzis par unikālu jūgendstila kolekciju ar vairāk nekā 9 tūkstošiem eksponātu, kā arī pulcēts liels apmeklētāju skaits un veidotas daudzas izstādes un sarīkojumi.

Savu jubileju muzejs atzīmē ar jaunu izstādi no Kukšu muižas privātkolekcijas. Tajā varēs ieraudzīt jūgendstila laika lielmeistaru – Jāņa Rozenāla, Vilhelma Purviša un Johana Valtera darbus.

Rīgas Fotogrāfijas biennāles 2024 izstāde “Radi/rādi citu pasauli! Fotomontāža Latvijas presē starpkaru posmā”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku no 11. maija līdz 13. jūlijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Eva Škenderska, e-pasts: evaskenderska@gmail.com; tel. nr. 28765013

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://lnb.lv/rigas-fotografijas-biennales-2024-izstade-radi-radi-citu-pasauli-fotomontaza-latvijas-prese-starpkaru-posma/>

Izstādē pievēršas attēla vēsturei un kur pirmoreiz tiks eksponēti fotogrāfiju paraugi no 20. gs. 20.–30. gadu Latvijas preses izdevumiem.

Pēc neatkarīgas Latvijas valsts izveidošanas sākās strauja preses izdevumu attīstība. Visai ātri radās izpratne, ka preses slejās publicēts attēls nereti ar saturu iepazīstina daudz efektīvāk nekā

drukāts vārds, tālab attēlam vajadzēja kļūt vēl vairāk pamanāmam. Fotografī sāka izmantot fotomontāžas tehniku, kas sniedza gluži citas iespējas radīt priekšstatu par sabiedrības sociālajām un kultūras dzīves norisēm. Tematiskā ziņā Latvijas presē publicētās fotomontāžas atspoguļoja teju visas dzīves jomas: jaunās valsts ražošanas nozares un attīstību, Ķeguma spēkstacijas celtniecību, aviācijas spēku ikdienu un svētkus, sociālo netaisnību un kapitālistiskās ekonomikas ēnas puses, izcilas personības. Vēl jo nozīmīgāks bija preses fotogrāfu ieguldījums Latvijas valsts tēla veidošanā un Kārļa Ulmaņa personības prezentācijā.

Izstādes kuratore mākslas zinātniece Irēna Bužinska ekspozīcijā iekļāvusi daļu no Zinas Āres, Jāņa Baltiņa, Roberta Brieža, Reiholda Kasparsona, Eduarda Krauca un Roberta Aleksandra Rīdela veikuma. Sprotamu iemeslu dēļ fotomontāžu oriģināli nav saglabājušies, tāpēc izmantotas to kopijas no izdevumiem “Rīts”, “Brīvā Zeme”, “Atpūta”, “Mūsu Mājas Viesis”, “Pasaules Pasts”, “Filma un Skatuve”, “Malienas Ziņas”.

Rīgas Fotografijas biennāle (RFB) ir starptautisks laikmetīgās mākslas notikums, kas fokusējas uz vizuālās kultūras analīzi un māksliniecisku reprezentāciju. Fotografija biennāles nosaukumā tiek izmantota kā apvienojošs jēdziens ļoti dažādām attēla veidošanas mākslinieciskajām praksēm, kas 21. gadsimtā turpina transformēt laikmetīgās mākslas valodu.

Galerijas “Rāmis” izstāde “Sonder*”

Piedāvā: Kuldīgas Mākslas nams

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 26. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Ekspozīcijas informācija, e-pasts: makslasnams@kuldiga.lv; tel. nr. 25600623

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.facebook.com/Makslasnams>

Izstādē mākslinieki iedziļinās cilvēciskās saiknes sarežģītībā un skaistumā. Iedvesmojoties no atziņas, ka katrs ikkatrs cilvēks dzīvo tikpat spilgtu un sarežģītu dzīvi, kā mēs paši, šī izstāde aicina skatītājus apcerēt cilvēka pieredzes dziļumu un daudzveidību.

Apskatot izstādi, ikviens ir aicināts ļaut sev just līdzīgu svešiniekiem, vērojiet prieku un cerības, kas iekrāso viņu dzīvi. “Sonder*” ir empātijas treniņš, kas atgādina, ka pasaulē, kas piepildīta ar neskaitāmām dvēselēm, no kurām katra ir pelnījusi atzinību un izpratni, nekad neesam patiesi vieni.

Izstādē apskatāmi to mākslinieku darbi, ar kuriem galerijai “Rāmis” ir izveidojusies īpaši laba sadarbība un silta draudzība; tie ir mākslinieki, kuru darbi atklāj tematisku dziļumu un profesionalitāti. Piemēram, Daiga Krūze, Dita Lūse, Anita Kalniņa, Madara Gulbis, Katrīna Sarkisjane, Linda Zīvere un citi.

*Sonder – izpratne, ka ik katra garāmģājēja dzīve ir tikpat spilgta un sarežģīta kā tava.

Gleznotāja Jāņa Brikmaņa 115 gadu jubilejas piemiņas izstāde

Piedāvā: Kultūras pils “Ziemeļblāzma”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 30. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Informācijas centrs, e-pasts: info.ziemeļriga@riga.lv; tel. nr. 20270966, 67848849

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://apkaimes.lv/gleznotaja-jana-brinkmana-115-gadu-jubilejas-pieminas-izstade-kulturas-pili-ziemelblazma/>

Latvijas mākslas pasaulē spilgta, bet mazāk zināma personība ir gleznotājs Jānis Brinkmanis (1909–1996). Viņa ceļš uz mākslu ir sava veida piemērs apņēmībai realizēt savu talantu, kā arī būt patiesam savās izpausmēs.

Būtiskiem iemesliem atgādināt par vecmeistara daiļradi ir tas, ka viņš ir no tiem, kuriem padomju gados ne vienu reizi vien bija aizliegts izstādīt darbus, jo atsacījās kalpot pie varas esošās padomju valsts ideoloģijai, nestājās noteiktā partijā un savienībā. J. Brinkmaņa gleznu izstāde atgādinās par mazāk zināmiem faktiem Latvijas mākslas vēsturē.

J. Brinkmanis dzimis 1909. gadā Vecmīlgrāvī strādnieku ģimenē, un viņa ceļš uz mākslu ir neparasts, bet apliecina izcilas spējas un talantu. Latvijas Mākslas akadēmijā iestājas pēc pamatskolas beigšanas 14 gadu vecumā un iestājek sāmenus nokārto bez iepriekšējas sagatavošanās. Viņš bija latviešu gleznotājs, kurš gleznoja eļļas tehnikā, ievērojot latviešu vecmeistaru izcilākās mākslas tradīcijas.

CIRKS

Vēsturisko plakātu izstāde “Jautrības metamorfozes”

Piedāvā: VSIA “Rīgas cirks”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 7. jūnijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Cirka informācija, e-pasts: cirks@cirks.lv, tel. nr.: 67213479

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://cirks.lv/jaunumi/vesturisko-plakatu-izstade-jautribas-metamorfozes/>

Par godu Rīgas cirka 135 gadu jubilejai izveidotajā izstādē redzama cirka arhīva senākā kolekcijas daļa – vēsturiskie plakāti, kas datējami ar 1920. un 1930. gadiem. Balstoties uz šo kolekcijas daļu, izcelti mākslinieki, kas atspoguļo Salamonska cirka (vēlāk Rīgas cirka) spējas, vēlmes un vajadzības mainīties, pārvērsties un pielāgoties. Taču stāstā ir arī atsevišķi citus laikus reprezentējoši tēli un objekti, kas simbolizē metamorfozes kā vienmēr klātesošu cirka daļu.

Mākslinieki, kas Rīgas cirka arēnā piedzīvojuši reibinošas slavas mirkļus – žonglieri, cīņu meistari, klauni, akrobāti, sunīšu dresētāji un līdzsvara eksperti. Visi kā viens no cita laikmeta, uzstājušies citai (un tomēr – šejienes) publikai. Vēsturisko cirka plakātu veidolā šo leģendāro cirka mākslinieku stāsti atceļojuši līdz pat mūsdienām.

TEĀTRIS

Izrāde “Mazā pelēna piedzīvojumi”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Leļļu teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Diāna Siliņa, e-pasts: diana@lelluteatris.lv; tel. nr.: 26556669

Mērķauditorija: 1.–2. klase

Plašāk: <https://www.lelluteatris.lv/lv/izrades/latviesu-trupa/maza-zale/maza-pelena-piedzivojumi>

Mazā pelēna nedarbi un piedzīvojumi, kas skanīgajā Dzidras Rinkules-Zemzares dzejā pazīstami jau vairākām paaudzēm, nu pārtapuši muzikālā izrādē pašiem mazākajiem skatītājiem ēnu teātra tehnikā. Katram mazam peļukam, tāpat kā katram cilvēkbērnim, pienāk brīdis, kad vēlme spert pirmos patstāvīgos soļus lielajā, neiepazītu brīnumu pilnajā pasaulē ir stiprāka par vecāku brīdinājumiem no tās uzmanīties. Peļu mammai un papum ne reizi vien nākas mazo nebēdnieki izpestīt no likstām un nepatikšanām, kurās tas jau atkal iekūlies. Bet vai gan kāds ir izaudzis, uz savas ādas nepārbaudot, vai solītās briesmas patiešām ir tik briesmīgas?

Izrāde “Tēvs klusums”

Piedāvā: VSIA “Liepājas teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Diāna Kamaņina, e-pasts: diana.kamanina@liepajasteatris.lv; tel. nr.: 26040547

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://liepajasteatris.lv/izrade/tevs-klusums/>

Maijai ir 35 gadi, divi bērni, tikko svaigi šķirta laulība un vēlme atgriezties pie saprašanas par to, kas viņa pati ir, cenšoties izvairīties no savu vecāku pieļauto kļūdu atkārtošanas. Tāpēc viņa izlemj iepazīties ar savu tēvu, kurš viņas dzīvē nav bijis klātesošs, jo Maija ir viņa – sabiedrībā labi zināma kordiriģenta ārlaulības meita. Ilgas, gaidas, traģikomiski pieņēmumi un apzināšanās, ka tevī ir ārkārtīgi daudz kā no itin kā nezināma cilvēka, satricina, muļsina un aizkustina, saglabājoties klusai vēlmei, ka tēvs kādreiz Maiju spēs atzīt par savu meitu. Šī izrāde būs par dienu, kad tas tiešām notiek. Turklāt notiek kormūzikas pavadījumā.

Izrādē piedalās koris “Laiks” (vadītāja Ilze Balode).

Izrāde “Tu saki?”

Piedāvā: VSIA “Valmieras Drāmas teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Teātra administrācija, e-pasts: biletetes@valmierasteatris.lv; tel. nr.: 64207335

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://valmierasteatris.lv/izrade/tu-saki/>

Izrādes, kuru veidotāji piesaka kā eksistenciālu komēdiju 1 daļā, pamatā ir Vizmas Belševicas 1979. gadā izdotā krājuma “Nelaime mājās” stāsti. Belševicas mamma Matīsa ielas tirgū pārdevusi Lucavsālas dārziņā izaudzēto, un daudz kas krājumā ienācis no mājās pārnestajiem tirgus sievu stāstiem. Labvēlīgs humors, satīra, dzīvesgudra cilvēka ironiska attieksme.

Pasaules izjūtas vitalitāte un ironiski spēcīgs skatiens uz cilvēku vājībām. Iespēja nedaudz atpūsties melnajā humorā, netiesāšanā un pazīstamā dzīves teātra vieglumā.

Burbekīša kapos zog puķes un andelē tirgū. Ierauj kočiņu un ierauj vēl vienu. Uzkuļas dullā Paulīne ar māsu, sarunājušas fotogrāfu, lai nobildētos zārka kleitā – jāredz taču, vai kritums mugurpusē ir gana labs?! Mantkārīgā Marta Skrapste uzsit istabai pa vidu dēļu sienu un dzīvo ar savu Jēkabu Skostiņu fiktīvi šķīrušies, jo tā mantiski izdevīgāk. Visam pa vidu – Režisors prāto par hamletisko “būt vai nebūt”.

KINO

Dokumentālā filma “Juris Jurjāns. Septiņas dienas ar gleznošanu, runāšanu, klusēšanu”

Piedāvā: Režisore Dzintra Geka

Norises laiks: Latvijas kinoteātros un pēc pieprasījuma skolās pie filmu izplatītājiem; gan klātienē, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.nkc.gov.lv/lv/jaunums/pirmizradei-tuvojas-dzintras-gekas-dokumentala-filma-par-gleznotaju-juri-jurjanu>

Dokumentālajā filmā režisore Dzintra Geka portretējusi latviešu gleznotāju Juri Jurjānu (1944–2023). Filma atklāj viņa pasauli un iemieso vizuāli bagātīgu stāstu par brīvību mākslā, dzīves enerģiju un virtuozitāti. Kā vienmēr, Juris Jurjāns ir brīvs, par savu mākslas tēmu izvēlas skaistumu un atsakās spēlēt pēc noteikumiem, kurus diktē vecums.

Filma par Latvijas Mākslas akadēmijas emeritēto profesoru tapa, filmēšanas komandai režisorei Dzintrai Gekai un operatoram Viktoram Gribermanim vairāk nekā divus gadus pavadot mākslinieku viņa ikdienas gaitās, uz klausot viņa atmiņas, pārdomas un atziņas par dzīvi un mākslu.

Mūziku speciāli filmai radījis komponists Arturs Maskats, ierakstā piedalījušies pazīstami mūziķi – flautiste Dita Krenberga, ērģelnieks Aigars Reinis, perkusionists Ivo Krūzkops, čelliste Dace Zālīte-Zilberte un saksofonists Aigars Raumanis, diriģents – Sigvards Kļava.

DIZAINS

Ineses Margēvičas personalizstāde “Ciklamenas slepenā dzīve”

Piedāvā: Rīgas porcelāna muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 9. jūnijam; klātienē norise

Kontaktinformācija: Maija Ņikitina, e-pasts: maija.nikitina@riga.lv; tel. nr. 28331971

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://porcelanamuzejs.riga.lv/lv/jaunumi/ineses-margevicas-personalizstade-%e2%80%9cciklamenas-slepena-dzive%e2%80%9d/>

Izstādē redzami jaunākie, pēdējos četros gados tapušie keramiķes I. Margēvičas darbi – sižetiski apgleznotas porcelāna oriģinālformas. Figūru izgatavošanā izmantoti dažādi porcelāna veidošanas paņēmieni, apvienojot liešanu un veidošanu, kā arī eksperimentēšanu ar porcelāna plastiku, to burzot un krokojot.

Māksliniece norāda: “Izstādē risinu tēmu par cilvēku un augu jutīgiem saskarsmes punktiem, par mijiedarbību, uztveri, enerģiju. Savvaļas ciklamena ir neparasts augs. Pirmo reizi, brīvā dabā tās ieraudzīju Francijā, kādā mežonīgā dārzā. Gandrīz uzkāpu virsū tumši brūnajiem bumbuļiem, cietiem kā koks. Ko dara ciklamena aizsargājošā tumsā? Vai jūt saudzīgās dārznieka rokas, kas aprušina zemi ap to, vai vienkārši gul, un neizteiksmīgais, kokainais bumbulis tāds paliks vienmēr? Kāds spēks liek visam izmainīties, kad no necila bumbuļa pret sauli sāk tiekties vāriņas rozetītes, tālāk pārtopot lapiņās un maigi rozā ziedīņos? Augs lēnam pārvēršas un sāk elpot citādāk.”

Inese Margēviča pirmos izstādes darbus sākusi veidot sarežģītajos Covid-19 pandēmijas apstākļos un turpinājusi arī laikā, kad Krievija iebruka Ukrainā. Darbnīca un mākslas jaunrades darbs bija kā patvērums no reālās pasaules un neziņas par nākotni. Mākslinieces rokraksts Latvijas keramikā iezīmējas ar figurālo un dabas motīvu individuālu stilizāciju. Darbu estētika tiek veidota, līniju un krāsu laukumus kārtojot smalkās un ritmiskās kompozīcijās, kurās dominē apļveida forma.

Tekstilmākslas izstāde “Saknes”

Piedāvā: Galerija “MuseumLV”

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 18. maijam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: info@museumlv.com; tel. nr. 25409000, 67016602

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: https://museumlv.com/news/?ELEMENT_ID=5640

Izstāde vērš uzmanību uz mākslinieku pārdomām par savu esību un par apkārt notiekošo. Ar daudzveidīgām tekstilmākslas tehniku interpretācijām un tās nozīmi mūsdienu tekstilmākslā, kas ir sakņota nacionālā piederībā un iedvesmojoties no tautas mākslas, krāsām, rakstiem, pinumiem un aušanas tehnikām to pārradot mūsdienīgā identitātē. Tradīciju saglabāšana un turpināšana jaunā veidā, sakņu meklējumi cilvēka dabā, būtībā un vājībās.

Izstādē parādīti gan klasiski gobelēna tehnikā austi darbi, gan austi tekstildarbi no netradicionāliem materiāliem, dažādi filca mākslas darbi – filca vēlums un filca griezumš, gleznojumi uz zīda, gan neparastas autortehnikas.

Izstādē eksponēti 13 dažādās šķiedras mākslas jomās strādājoši Tekstilmākslas asociācijas mākslinieki – Jānis Bankovičs, Kristīne Celmiņa, Andra Dīriņa, Sandra Dzilna, Dace Grīnberga, Līva Kaprāle, Mārīte Leimane, Ruta Linīte, Tatjana Nežberte, Kristīne Otersone, Kristīne Sīle, Ingrīda Sūna, Ērika Zutere. Izstādes kuratore ir Andra Dīriņa.

Pirmā sērijas “Dizaina procesi tuvplānā” *pop-up* izstāde “Pavasaris”

Piedāvā: Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs (DMDM)

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 28. jūnijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izglītības programmu kuratori, e-pasts: dmdm@lnmm.lv; tel. nr. 60001328

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izstades/dizaina-procesi-tuvplana-pavasaris-524>

Sagaidot DMDM 35 gadu jubileju sadarbībā ar biedrību “Dizaina eksporta alianse” uzsākta jauna *pop-up* izstāžu sērija, kas atspoguļos aktuālās norises latviešu mūsdienu dizainā.

Četras *pop-up* izstādes, nomainot viena otru, būs skatāmas līdz pat gada beigām. Cikla izstāžu koncepts un vizuālais noformējums top, rodot iedvesmu kādā no četriem gadalaikiem – pavasarī, vasarā, rudenī vai ziemā. Noskaņu veidos sezonai raksturīgā krāsu gamma, izceļot latviešu dizaina tradicionāli ciešo saistību ar organiskām formām, dabisku materiālu un faktūru lietojumu. Katrā izstādē tiks parādīti vairāku pazīstamo uzņēmumu “veiksmes stāsti”, izmantojot rūpīgu paraugu atlasīti un audiovizuālus elementus. Īpaši sagatavotie video stāsti atklās ekspozīcijā redzamo zīmolu produktu tapšanas procesu un aizkulisēs.

Pirmā *pop-up* izstāde “Pavasaris” piedāvā ieskatu tādu zīmolu kā “Vaidava Ceramics”, “Mammalampa”, “Articul” (Rīgas Krēslu fabrika), “Madara Cosmetics”, “Mint” un “Livette’s Wallpaper” darbībā. Tās ideja un vizuālā valoda rosina domāt par pirmajiem zaļajiem lapu asniem un svaigi uzartas zemes krāsām.

Keramikas mākslas simpozija “Ceramic Laboratory” izstādes

Piedāvā: Rotko muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 18. maijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja informācija, e-pasts: rotkomuzejs@daugavpils.lv; tel. nr. 65430250, 65430253

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://rothkomuseum.com/keramikas-laboratorija-darbu-sakusi-15-latvijas-un-arvalstu-makslinieki>

Rotko muzejā, Daugavpilī jau 12. reizi norisinās starptautiskais keramikas mākslas simpozījs “Ceramic Laboratory” jeb keramikas laboratorija, kur iesaistījušies mākslinieki no Latvijas un citām valstīm, kā rezultātā tiks veidotas un atklātas vairākas izstādes.

Keramika šobrīd ieguvusi plašu jēdzienisku diapazonu, taču mākslas instrumentu pasaulē tā arvien saistās ar mālu. Dažādās valodās un tradīcijās ar vārdu “māls” mēdz vienoti apzīmēt jebkuru no plastiskajiem keramikas materiāliem – porcelānu, akmensmasu, mālu u. c. Šodien māls apvieno podniecību, dizainu, tēlniecību un citus mākslas medijus. Tikmēr simpozija radošajās aktivitātēs tas apvieno māksliniekus, kas ar to strādā.

Šogad simpozijā no Latvijas piedalās Ilona Romule, Diāna Boitmane, Lilija Zeiļa, Una Gura, Ilona Abdulajeva, Nellija Dzalba un Kristīne Nicmane, kā arī mākslinieki no Čehijas, Turcijas, Lietuvas u.c. valstīm.

ARHITEKTŪRA

Ceļojošā izstāde “1944 – kara laužums Latvijas pilsētā” (bezmaksas)

Piedāvā: Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūts sadarbībā ar Latvijas Kara muzeju un Rīgas pašvaldību

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 17. maijam Rīgā, vēlāk citviet; klātienē norise

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.lu.lv/par-mums/lu-mediji/zinas/zina/t/84206/>

Brīvdabas izstādē vizuāli saistošā veidā izstāstīts 1944. gada aprīlī–oktobrī padomju aviācijas uzlidojumos un Vācijas-PSRS karadarbībā visvairāk cietušo Latvijas pilsētu – Rēzeknes, Gulbenes, Jelgavas, Bauskas, Valmieras un Rīgas nopostīšanas stāsts, parādot, kā pilsētu arhitektūra un to veidols kara rezultātā nereti mainījies teju līdz nepazīšanai. Vienlaikus izstāde, it īpaši pašreizējās Krievijas agresijas Ukrainā kontekstā, atgādina par kara postošo ietekmi uz visām sabiedrības dzīves jomām, akcentē nepieciešamību sargāt Latvijas kultūrvēsturisko mantojumu un apzināties visaptverošas valsts aizsardzības nozīmi.

Izstādes autori ir vēsturnieki: Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas pētnieks Valdis Kuzmins, Latvijas Universitātes (LU) Latvijas vēstures institūta vadošais pētnieks, Dr. hist. Uldis Neiburgs un Latvijas Kara muzeja vēsturnieks Jānis Tomaševskis. Grafisko dizainu veidojusi scenogrāfe Ineta Sipunova, izstādes projekta koordinatore ir muzeoloģe, domnīcas “Creative Museum” vadītāja Ineta Zelča Sīmansone.

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Tautas lietišķās mākslas izstāde “Dzintargaisma”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais kultūras centrs, Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs (LEBM)

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 18. augustam; klātienē norise

Kontaktinformācija: Rozīte Katrīna Ponne, e-pasts:

rozite.katrina.ponne@brivdabasmuzejs.lv; tel. nr. 28665797

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnkc.gov.lv/lv/jaunums/no-3-maija-brivdabas-muzeja-bus-skatama-izstade-dzintargaisma>

LEBM izstāžu zālē apskatāma Latvijas Nacionālā kultūras centra un Latvijas Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja rīkotā izstāde “Dzintargaisma”, kas ir stāsts par Latvijas skaisto pusdārgakmeni – dzintaru. Izstādes ekspozīcijai izraudzītas dažādu laiku rotas: saktas, kniepkņeni, krelles, kuloni, rokassprādzes u.c., kas datētas ar 19. gadsimta beigām līdz mūsdienām.

Lai gan dzintara mākslinieciskajai apstrādei Latvijas teritorijā ir senas tradīcijas, vislielāko popularitāti šis materiāls bija sasniedzis pēc Otrā pasaules kara, kad ar tā māksliniecisko apstrādi sāka nodarboties vairākās tautas lietišķās mākslas studijās – “Rota”, “Atspole”,

“Kalvis”, “Cilnis”, “Spanga”, “Kursa” un citas. Īpašas bija Liepājas studijas “Dzintars” un “Zīgars”, kas darināja tikai dzintara rotas.

Izstādes ekspozīciju veido LEBM krājuma un individuālo kolekciju materiāli, kā arī dzintara rotas, kuras mūsdienās darinājuši Tautas lietišķās mākslas studiju “Kursa” un “Zīgars” meistari un Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas audzēkņi.

Pretošanās kustības “Nacionālā sardze” vadītājam Jūlijam Bračam veltīta izstādes “Dzimtenē un trimdā: “Nacionālās sardzes” dokumenti”

Piedāvā: Latvijas Okupācijas muzejs

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izstādes “Stūra māja” informācija, e-pasts: kgb@okupacijasmuzejs.lv; tel. nr. 66154276

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://okupacijasmuzejs.lv/lv/aktualitates/stura-maja-atklas-pretosanas-kustibas-nacionala-sardze-vaditajam-julijam-bracam-veltitu-izstadi>

Izstādē “Stūra māja” skatāma neliela daļa no Latvijas Okupācijas muzeja krājumā esošās pretošanās kustības “Nacionālā sardze” kolekcijas, ko veido 1015 vienības: vēstules, fotogrāfijas, atmiņu stāsti, arestēto personu saraksti, Stūra mājas sienās atrasto ložu čaulītes.

Izstādes kuratore ir Viktorija Pivena, vēsturniece no Ukrainas, Harkivas, kura jau divus gadus strādā Latvijas Okupācijas muzejā par gidi un izstāžu kuratori. Šī ir jau otrā viņas veidotā izstāde Stūra mājā.

“Nacionālā sardze” bija patriotiska jaunatnes organizācija, kuru vadīja vēsturnieks Jūlijs Bračs. Nacionālsociālistiskās Vācijas okupācijas laikā šīs organizācijas dalībnieki veica padomju drošības iestāžu steigā pamesto dokumentu apzināšanu, vāca informāciju par 1940.–1941. gada notikumiem Latvijā. Pēc okupācijas dokumenti tika aizvesti uz Vāciju un pusgadsimtu vēlāk, pēc Latvijas neatkarības atgūšanas, Latvijā tos nogādāja Džilda Brača (1924–1999).

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

LNB krājuma izlase “Latvijas Literatūras gada balva 2024”

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 22. jūnijam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Ilze Rozentāle, e-pasts: ilze.rozentale@lnb.lv; tel. nr. 67226761

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://lnb.lv/krajuma-izlase-latvijas-literaturas-gada-balva-2024/>

LNB Galvenās krātuves centrs piedāvā “Latvijas Literatūras gada balva 2024” (LALIGABA) nominēto izdevumu krājuma izlasi.

Krājuma izlasē apskatāmi izdevumi septiņās nominācijās: labākais prozas autordarbs, labākais dzejas autordarbs, labākais literatūras autordarbs bērniem, labākais dzejas tulkojums latviešu

valodā, labākais prozas tulkojums latviešu valodā, spilgtākā debija un spilgtākais darbs literatūrzinātnē. Savukārt dzejniecei, prozaiķei un tulkotājai Margitai Gūtmanei (1943) par nozīmīgu ieguldījumu Latvijas literatūrā ekspertu komisija piešķirusi Mūža balvu.

Šogad ekspertu komisija lēma piešķirt divas speciālbaldas – dzejniekam un tulkotājam Contram (Marguss Konnula, 1974) par latviešu literatūras tulkošanu un popularizēšanu Igaunijā un Ronaldam Briedim (1980) par kultūras izglītības programmas “Literārā Akadēmija” vadīšanu 20 gadu garumā.

Vairāk par nominētajiem izdevumiem un ekspertu novērtējumu – LALIGABA mājaslapā: <https://laligaba.lv/index.php/lv/nominacijas/2024-gads>.

“Literatūra 2024” grāmatu plaukts

Piedāvā: Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB)

Norises laiks: Saskaņā ar darba laiku līdz 30. augustam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Ilze Rozentāle, e-pasts: ilze.rozentale@lnb.lv; tel. nr. 67226761

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Plašāk: <https://lnb.lv/literature-2024-gramatu-plaukts/>

LNB Krātuves izsniegšanas punktā 3. stāvā pieejams grāmatu plaukts ar izdevumiem (pieejami lasīšanai uz vietas), kurus Marta Selecka un Gustavs Terzens apskata un iepazīstina ar tiem skatītājus literārā tūrisma dokumentālā raidījumu cikla “Literatūra” 6. sezonā.

“Literatūra 2024” grāmatu plauktā iegūlušī 16 autoru darbi jeb 21 grāmata. Gustavs Terzens par raidījuma atklājumiem secina: “..šīs 6. sezonas pašā viducī mēs būsīm skatītājam atklājuši jau 100. autoru! Vai tas ir daudz vai maz, nezinu. Katrā ziņā, ir bijusi viena ellīgi laba lasīšana, turklāt no pašmāju dārgumiem. Labās ziņas ir tās, ka ideju un rakstnieku mums netrūkst. Lasām tik tālāk!”

Gan raidījuma jaunās, gan iepriekš rādītās sērijas jebkurā laikā iespējams noskatīties tīmekļa platformā Replay.lv: <https://replay.lsm.lv/lv/raidijums/214/literature>.

* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama [programmas mājaslapas katalogā](#).
- Mājaslapas katalogā var nebūt norādītas:
 - o visas valsts kultūras iestāžu (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvātās norises, taču tās ir iekļautas programmas saturā un atrodamas konkrēto institūciju mājaslapās.
 - o īslaicīgi notiekošās kultūras norises (izstādes, vienu vai dažas reizes notiekoši koncerti utt.), kuru apmeklēšana jāaskaņo, sazinoties ar programmas komandu.
- Pedagogi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas arī pieejamas [mājaslapā](#).

- Mājaslapas [aktualitāšu sadaļā](#) atrodama informācija par aktuālajām kultūras norisēm un skolēnu atsauksmes.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo mediju kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “X” https://x.com/LV_skolas_soma, kā arī programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma>. Sociālajos medijos aicinām pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļās vai dalīties ar kādu no ierakstiem un savu pieredzi.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

Programmas YouTube kanālā <https://www.youtube.com/@latvijasskolassoma> ievietoti arī iepriekšējo gadu semināros, konferencēs un forumos sniegtie pedagogu un kultūras nozares ekspertu pieredzes stāsti un lekcijas, t.sk., programmas atklāšanas koncerta ieraksts, kā arī citi audiovizuālie resursi un metodiskie materiāli.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
